

Revisionskrivelse

2022-04-12

Till: Kommunstyrelsen

För kännedom: Fullmäktiges presidium, kultur- och fritidsnämnden.

Granskning av inköpsprocessen

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sundbybergs stad granskat stadens inköpsprocess i syfte att bedöma om nämnder och kommunstyrelsen upphandlar i enlighet med LOU och stadens interna styrdokument för upphandlingar. Granskningen avser i första hand kommunstyrelsen men även kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljö- och tekniska nämnden samt ytterligare nämnder vars upphandlingar ingår i stickprovet.

I den senast genomförda granskningen av stadens upphandlingsverksamhet (2019) konstaterades att det bedrevs ett långsiktigt och strategiskt arbete på upphandlingsenheten som hade förutsättningar att stärka upphandlingsarbetet inom staden som helhet. Denna granskning visar att utvecklingsarbetet har fortskridit och att staden har tagit ytterligare steg mot att etablera en ändamålsenlig inköpsprocess. Granskningen visar dock också att det finns brister i den nuvarande inköpsverksamheten. Mot bakgrund av dessa brister, som beskrivs nedan, är vår sammanfattande bedömning att den interna kontrollen i inköpsprocessen är otillräcklig.

Ansvar för stadens upphandlingsverksamhet har av fullmäktige givits kommunstyrelsen. Det är dock otydligt vad som ingår i detta ansvar. Beroende på tolkningen av ansvarsfrågan är vår bedömning att antingen nämnderna eller kommunstyrelsens upphandlingsutskott fattat beslut utanför sin behörighet. Det är väsentligt att staden förtydligar ansvarsförhållandet i denna fråga.

Det finns i staden inget övergripande ramverk för att bedriva riskbaserad avtalsuppföljning. Mot bakgrund av det rekommenderar vi att det upprättas riktlinjer och vägledning för att anpassa, planera och genomföra uppföljningen, samt utvärdera avtalsperioden. Därefter behöver det säkerställas att tillräckliga resurser tillägnas uppföljningen och att ansvarsfördelningen är tydlig. Utifrån erfarenheter från andra kommuner är vår rekommendation att upphandlingsenheten åtminstone intar en aktiv roll i att strukturera och planera uppföljningen tillsammans med verksamheterna.

Merparten av granskade upphandlingar i stickprovet påvisar brister. Vår bedömning är att Sundbybergs stads upphandlings- och avtalshanteringsrutiner påvisar brister som bör åtgärdas omgående. Sammantaget visar resultatet på alltför många avvikelser för att stadens interna kontroll i dessa frågor ska bedömas vara tillräcklig.

Av granskningen framkommer att sektorerna önskar ytterligare stöd från upphandlingsenheten. I ett antal fall har upphandlingsenheten inte haft möjlighet att delta i genomförandet av upphandlingar. I samband med det har det uppstått otydlighet kring vilken part som ska ta kostnaden för inhyrda upphandlingskonsulter. Enligt vår bedömning bör det upprättas principer för denna situation i syfte att etablera förutsägbarhet och goda förutsättningar för ekonomisk planering.

Staden har inte fastställt riktlinjer för direktupphandling, varför vi rekommenderar att ett sådant dokument fastställs utifrån kraven i LOU. Vidare finns inget fastställt styrdokument som specificerar hur många leverantörer som ska tillfrågas vid direktupphandling. Detta framgår enbart av en vägledning på stadens intranät.

Som en frivillig förbättringsåtgärd kan staden överväga att komplettera nuvarande efterfrågestyrda metod för att säkerställa att inköpsorganisationen har rätt kompetens, med ett mer centraliserat angreppssätt, exempelvis genom att upphandlingsenheten upprättar en behovsanalys och därefter en utbildningsplan för förvaltningen som helhet.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

Sundbybergs stad

- ▶ Se över ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och nämnderna avseende upphandlingsverksamheten.
- ▶ Upprätta ett ramverk för riskbaserad avtalsuppföljning som innehåller tydliga rutiner för att anpassa, planera och genomföra uppföljningen, samt utvärdera avtalsperioden.
- ▶ Tillsammans med övriga nämnder säkerställa att identifierade brister i granskningens stickprov åtgärdas och att förebyggande rutiner införs för att liknande brister inte ska uppstå igen.
- ▶ Ta fram förslag till fullmäktige på riktlinjer för direktupphandling.
- ▶ Ta fram principer för kostnadsfördelning vid användning av upphandlingskonsulter.
- ▶ Överväg att ta fram en utbildningsplan kring inköpsprocessen för förvaltningen som helhet.

Rapporten överlämnas härmed till kommunstyrelsen. Behandlat svar till revisionen önskas senast den 30 juni 2022.

För Sundbybergs stads revisorer

Torbjörn Nylén
Ordförande

HansErik Salomonsson
Vice ordförande

Revisionskrivelsen har godkänts via e-post i enlighet med SKR:s instruktioner.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ARVID TORBJÖRN NYLÉN

Revisionens ordförande

Serienummer: 19490207xxxx

IP: 193.53.xxx.xxx

2022-04-20 15:07:08 UTC

HANS ERIK SALOMONSSON

Revisionens vice ordförande

Serienummer: 19540123xxxx

IP: 2.248.xxx.xxx

2022-04-20 16:27:18 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>